

Dnr M2019/00661/S

Betänkandet SOU2019:13 Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet

Ragn-Sells tackar för möjligheten att besvara denna remiss. Redan 2015 när de globala målen presenterades valde vi på Ragn-Sells att fokusera på dess innehåll och började utreda den potential det innebär för vår egen affärsutveckling. Det kan nämnas att våra prioriterade områden med avgiftad cirkulerad näringsåterföring (N), (P), (K) fick en ökad prioritet. Det har gett oss självförtroendet att utveckla nya affärsmodeller baserat på samhällets utpekade riktning genom de globala målen antagande i FN 2015. Vi kommer att fortsätta att inspirera våra kollegor inom det svenska näringslivets så att vi tillsammans skall kunna ta en ledande roll i arbetet med Agenda 2030.

Vi är övertygande om att det svenska näringslivet både vill och kan bidra för att uppnå målen för Agenda 2030, och att den kommande generationen förväntar sig det av dagens näringsidkare och beslutsfattare. Men här kommer harmonisering av regler och öppenhet för internationell handel att vara de grundbultar som driver utvecklingen framåt i ett snabbare tempo. För ett exportberoende land som Sverige måste alla bidrag till Agenda 2030 ske med ett internationellt perspektiv. I egenskap av ett svenskt företag med möjlighet att bidra med globala lösningar ser vi att agerandet måste ske med fokus på en internationell arena med utgångspunkt från cirkulära principer för vår planets skull.

Globala problem innebär att vi måste implementera globala lösningar där en fri handel inom de globala målen ramverk är ett måste.

Ragn-Sells är ett av de ledande miljöföretagen i Sverige med unika och världsledande lösningar för återföring av grundämnen som fosfor (P), kväve (N) och kalium, (K) samt sällsynta jordartsmetaller (REE) ur det som i dagsläget betraktas som avfall. Under 2018 blev våra fosforlösningar ett av fyra näringslivsexempel presenterades på HLPF i FN i New York under rubriken "Ledarskap och Innovation för de globala målen". Ragn-Sells lämnar sitt yttrande med detta som bakgrund.

Övergripande kommentarer

Ragn-Sells välkomnar slutbetänkandets helhetsgrepp om Agenda 2030 och de 169 nya affärsmöjligheter den innehåller, eller en "affärsmöjlighet" för varje delmål. Att det betonas att det inte är statens enskilda uppgift att uppnå målen utan att hela samhället behöver engageras och inte minst näringslivet, ser vi som positivt. För att uppnå Agenda 2030 kommer öppenhet för utbyte av nya idéer och innovationer att vara centralt, däremot återspeglas inte näringslivets vikt processen i dokumentet. Sveriges starka roll inom hållbarhetsfrågor ger oss en bra position för att påverka internationellt, såväl inom EU som andra organ, t.ex. FN och WTO. Det är även centralt att koordinera arbetet med Agenda 2030 med befintliga myndigheter och delegationer inom föreslagna områden för att undvika onödig byråkrati eller dubbelkommandon.

Cirkulär ekonomi

Ragn-Sells saknar en skrivning i betänkandet om övergången till en cirkulär ekonomi, då det endast finns en referens till regeringens utpekade fokusering på övergången till en biobaserad och cirkulär ekonomi (på sida 60 i dokumentet, där det är ett av sex utpekade fokusområden). En cirkulär ekonomi kommer att vara avgörande för möjligheten att uppnå målen i Agenda 2030. Arbetet för ökad resurseffektivitet och en mer cirkulär ekonomi är även starkt länkad till internationell frihandel. Handel främjar ekonomisk tillväxt, vilket bland annat ökar möjligheterna att investera i miljöinsatser och bidrar till att tillgängliggöra effektiv miljöteknik i världen. Det kommer att krävas samordnade processer och engagemang från både regering, företag och akademi. Genom att följa slutbetänkandets övergripande förslag om att implementera Agendan i befintliga processer, skulle cirkuläritet kunna lyftas in i exempelvis Upphandlingsmyndighetens arbete för att främja hållbara upphandlingar.

7.5 Hållbar upphandling i staten och 9.5 Hållbar upphandling i kommuner och landsting

Ragn-Sells håller med delegationen om att hållbar upphandling är ett viktigt steg framåt. Dock förhåller vi oss negativa till att lösningen skulle vara att införa fler nationella regler på området. På grund av komplexa regler ser vi redan idag att antalet anbud per upphandling minskar. Att införa ytterligare regler inom ramarna för offentlig upphandling riskerar att spä på den negativa trenden. En utveckling mot mer funktionsstyrd framför detaljstyrd upphandling som dessutom sätter fokus på cirkuläritet är önskvärd. I en sådan utveckling ligger också en tillbakaflytt av regelverk till de områden där de hör hemma. Viktigt att det sker en koordinering då regeringens nyligen tillsatta delegation för cirkulär ekonomi har LOU som ett av sina tre prioriteringsområden, samt att statliga upphandlingsmyndigheten har detta som sitt huvudansvar redan idag. För att maximera hållbarhetseffekten och klimatnyttan ser vi att Sverige bör verka för att lyfta fram frågan internationellt, inte minst inom EU, och därmed främja harmonisering av hållbar upphandling. När man styr mot en cirkulär ekonomi måste arbetet präglas av systemtänk där marknaden kommer att reglera vad som är viktigt, och där de globala målen får utgöra ramverket. I en cirkulär ekonomi kommer resurserna att behöva prioriteras baserat på Tid, Plats och Funktion, vilket leder till insikten att vi behöver ta hänsyn till dessa tre aspekter både när vi utformar kommande cirkulära styrmedel såväl som vid upphandlingar.

11 Näringslivets roll i genomförandet - tydligare

För att Agenda 2030 och de globala målen ska kunna uppfyllas kommer näringslivet att vara central i sin roll som innovatör, investerare och arbetsgivare. Internationell handel kommer att ligga till grund för spridningen av hållbarhetsrelevanta innovationer och idéer. Den allra största effekten kommer att uppnås om vi lyckas enas om multilaterala riktlinjer globalt. Här spelar Världshandelsorganisationen (WTO) en viktig roll, och Sverige bör därför vara drivande i utvecklingen av det multilaterala handelssamarbetet.

I kapitlet om näringslivets roll (kap. 11) saknar vi kännedom om det enorma arbete som redan pågår bland företagen. Precis som det föreslås (kap. 11.2) krävs det en dialog, men vi tror att det finns en fara i att återigen skapa en mindre grupp av få företag. Därför behöver näringslivet vara rikligt representerat och brett förankrat. Ragn-Sells anser att det behövs en stark plattform där företag av alla storlekar och från alla branscher kan mötas och skapa konstruktiva bidrag till Sveriges arbete med Agenda 2030. Ragn-Sells anser att ICC Sverige skulle kunna vara en del av, eller med tillskjutandet av resurser, vara den koordinerande rollen. Idag har SIDA ett koordinerande uppdrag för Sveriges arbete med Agenda 2030 men det medför risken att fokus hamnar utanför Sverige. En näringslivsdriven plattform är helt nödvändig för att kunna koordinera arbetet så att en bred representation från företagen finns med och som

sammansätter men även kommunicerar näringslivets arbete och bidrag till implementeringen av agendan. Plattformen skulle därmed kunna utgöra en naturlig, tillgänglig samtalspart till regeringen i det fortsatta implementeringsarbetet. För att säkerställa att en sådan plattform är förankrad i hela näringslivet, även utanför den koordinerande organisationens medlemsbas, bör den initieras av regeringen.

11.7 Utökad hållbarhetsrapportering

Betänkandets enda konkreta förslag gällande näringslivets roll är att utreda en eventuell lagstiftning om utökad hållbarhetsrapportering. Sverige har redan mer långtgående krav än vad EU-direktivet om företagens hållbarhetsrapportering kräver. Hållbarhetsrapporteringen hjälper företagen att spåra och jämföra sina hållbarhetsbidrag, vilket är positivt. Samtidigt får kraven inte bli så tunga att mindre resursstarka företag inte klarar av att följa dem. Snarare än att skärpa kraven nationellt, anser Ragn-Sells att Sverige bör arbeta för en rättvis konkurrens och för att driva igenom hårdare krav på ambitiös hållbarhetsrapportering internationellt, såväl inom EU- som FN-systemen.

Sollentuna 2019-06-07

Pär Larshans

Hållbarhetschef, Ragn-Sells